

**Az Öreg-hegyi riviéra (HUBF20016)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve**

Csopak
2016

Készítette:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth u. 16..

Tel: 06-87-555-260 Fax: 06-87-555-261

E-mail: bfnp@bfnp.hu

Web: <https://www.bfnp.hu>

Acrida Természetvédelmi Kutató BT.

8300 Tapolca, Deák F. u. 7.

Tel: 06-20-34-89-345 Fax: 06-88-785-023

E-mail: kenyeres.zol@gmail.com

Felelős tervező

Vers József

Vezető szakértők

Dr. Bauer Norbert

Dr. Kenyeres Zoltán

Vers József

Közreműködő szakértők

Mészáros András

Dr. Nagy Lajos

Simon Pál

Papp Sándor

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.5. Érintett települések	6
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
2. Veszélyeztető tényezők	9
3. Kezelési feladatok meghatározása	12
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	12
3.2. Kezelési javaslatok	12
3.2.1. Élőhelyek kezelése	13
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	28
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	28
3.2.4. Kutatás, monitorozás	29
3.2.5. Mellékletek	30
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	34
3.3.1. Agrártámogatások	34
3.3.2. Pályázatok	35
3.3.3. Egyéb	35
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	35
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	35
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	36
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	37

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Öreg-hegyi riviéra kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF20016
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	1206,66 ha
--------------------------------	------------

1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 6190 Pannon sziklagyeppek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
- 6240* Szubpannon sztyeppék
- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)
- 9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön
- 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelytípusok

- 6210 Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)
- 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei
- 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.3. Jelölő fajok

- Magyar tarsza (*Isophya costata*)
- Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- Szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- Gyászscincér (*Morimus funereus*)
- Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- Vérfü hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
- Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)

1.4.4. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
Skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)

1.5. Érintett települések

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
<i>Veszprém megye</i>		
Aszófő	79,08	6,55
Balatonakali	322,47	26,72
Balatonudvari	153,22	12,70
Dörgicse	192,71	15,97
Örvényes	101,07	8,38
Pécsely	306,72	25,42
Vászoly	51,40	4,26

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védeltségi kategóriák

A tervezési terület 71,7 %-a (866,12 ha) országosan védett, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része.

A tervezési területet országos ökológiai hálózati magterület 95,3 %-ban, pufferterület 4,5 %-ban, ökológiai folyosó 0,2 %-ban érinti (összesen 100,0 %-ban).

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Pécselyi örkerület Természetvédelmi Kezelési Terve, Pécsely 2003 (Készítette: Barkóca Természetvédelmi Alapítvány)

1.7.2. Településrendezési eszközök

Aszófő, településfejlesztési koncepció [44/2005 (V.09.) hat.]

Aszófő, településszerkezeti terv [2/2006 (I.23.) hat.]

Aszófő, szabályozási terv és helyi építési szabályzat [1/2006 (I.25.) rend.]

Aszófő, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás [1/2007 (I.22.) rend.]

Balatonakali, településfejlesztési koncepció [7/2002. (I. 24.) hat.]

Balatonakali, településfejlesztési koncepció módosítása [191/2003 (IX. 30.) hat.]

Balatonakali, településszerkezeti-, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás [208/2010. (XII. 16.) hat.]

Balatonakali, településfejlesztési koncepció [12/2002.(I.15.) önk. hat.]

Balatonakali, településszerkezeti terv [113/2005 (VI. 1.) hat.]
Balatonakali, településszerkezeti terv [83/2002.(III.26.) önk. hat.]
Balatonakali, településszerkezeti-, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás [208/2010. (XII. 16.) hat.]
Balatonakali község településrendezési tervének részleges módosítása [17/2012. (XI. 19.) rend.]
Balatonakali településrendezési terve [9/2005. (VI. 6.) rend.]
Balatonakali, településszerkezeti-, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás [10/2010. (XII. 23.) rend.]
Balatonudvari, településszerkezeti terv [33/2006. (III. 21.) hat.]
Balatonudvari, településszerkezeti terv [129/2012. (VIII. 30.) hat.]
Balatonudvari, helyi építési szabályzat módosítása [11/2006. (XII. 15.) rend.]
Balatonudvari, helyi építési szabályzat [3/2006. (III. 21.) rend.]
Balatonudvari, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás [14/2012. (X. 1.) rend.]
Dörgicse településfejlesztési koncepció [1/2003.(I.20.) hat.]
Dörgicse településszerkezeti terv [25/2003.(IX.30.) hat.]
Dörgicse, településszerkezeti terv - módosítás - Teljes területre vonatkozó tervlapot tartalmaz [102/2014. (X. 9.) hat.]
Dörgicse, HÉSZ módosítás [9/2008 (XII.1) rend.]
Dörgicse, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás - Teljes területre vonatkozó tervlapot tartalmaz [12/2014. (X. 10.) rend.]
Dörgicse 7/2003.(X.3.) rendelet módosítása [5/2005. (V. 20.) rend.]
Dörgicse HÉSZ [7/2003. (X. 3.) rend.]
Dörgicse, szabályozási terv és HÉSZ módosítás [6/2008 (VI.12.) rend.]
Örvényes, településszerkezeti terv [41/2007 (VII.10.) hat.]
Örvényes, szabályozási terv és helyi építési szabályzat [6/2007 (VII.07.) rend.]
Örvényes, szabályozási terv és helyi építési szabályzat módosítása [4/2008 (VII.29.) rend.]
Pécsely Klárapusztja településrészre vonatkozó rendezési terv módosítás [7/2008 (XII.1.) rend.]
Pécsely, településszerkezeti terve [86/2005 (IX. 7.) hat.]
Pécsely, településszerkezeti terv módosítás [21/2008 (III.10.) hat.]
Pécsely, HÉSZ [7/2005. (X. 3.) rend.]
Pécsely, Szabályozási Terv és HÉSZ módosítás [4/2008 (III.12.) rend.]
Vászoly településfejlesztési koncepció [10/1999.(IV.6.) hat.]
Vászoly településfejlesztési koncepció [14/2005 (IV. 18.) hat.]
Vászoly településszerkezeti terv [19/2000.(VII.13.) hat.]
Vászoly településszerkezeti terv [1/2006. (I. 26.) hat.]
Vászoly, szabályozási terv és HÉSZ - egységes szerkezetben [1/2006. (II. 10.) rend.]
Vászoly HÉSZ [3/2000.(IX.11.) rend.]
Vászoly HÉSZ [1/2006. (II. 10.) rend.]
Vászoly, szabályozási terv és HÉSZ módosítása [7/2009 (VIII.25.) rend.]

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a körzeti erdőtervek készítésének 2020. december 31-ig szóló ütemtervét, a Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet esetében ez a dátum 2015. A Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet erdőtervének készítése „A földművelésügyi miniszter 45/2015. (VII. 28.) FM rendelete a 2015. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését

szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről” lezárult. A Körzetterv az Országos Erdőállomány Adattáron átvezetésre került. E terv alapján az erdőterv határozatok kiadása megkezdődhet. Az új körzeti erdőterv hatálybalépésének ideje 2016. január 1.

A körzeti erdőtervezés az egyeztetési folyamatok mentén figyelembe veszi, és előzetes hatásbecsléssel értékeli a körzeti erdőterv NATURA területeket érő hatásait, így az erdőgazdálkodás alapját képező erdőterv határozat kielégíti a 275/2004 (X.8.) Korm. rendelet előírásait.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A tervezési területre vonatkozóan az V/1. Bakony-Vértes Vadgazdálkodási Körzet Vadgazdálkodási Terve az irányadó. A területen a vadgazdálkodást a „Felhő” Veszprémi Vadász és Környezetvédelmi KHE, a Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság, valamint a Dörgicse és Környéke FTK a 10 éves vadgazdálkodási üzemterve (hatályos 2007. március 1. – 2017. február 28.) értelmében jogosult végezni.

1.7.5. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési terület a 4-2. Balaton közvetlen vízyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységhez tartozik.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H=nagy M=közepes L=kicsi	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
<i>A területen belül ható veszélyeztető tényezők</i>				
A04.02	Alullegetetés	M	10	A szubpannon sztyeppék (6240*), valamint a jelölőnek javasolt meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) élőhelyeket veszélyezteteti – azok avarosodása és cserjésedése által.
A04.03	Pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya	L	10	A szubpannon sztyeppék (6240*) élőhelyet veszélyezteteti – a cserjésedés által.
B02.01.02	Erdőfelújítás őshonos fajokkal	M	5	Az elegyetlen erdősítési célállományú mageredetű felújítással jellemezhető pannon cseres-tölgyeseket (91M0) veszélyezteteti – homogenizálódásuk által.
B02.02	Nevelővágások és egyéb tisztítások	M	30	Pannon cseres-tölgyesek (91M0) és pannon gyertyános-tölgyesek (91G0) fajszerkezetének megváltoztatása által, amelyet a fafajok és egyedek szelektálásával kapcsolatos erdőgazdálkodási gyakorlat idéz elő.
B02.03	Erdei aljnövényzet eltávolítása	L	5	A felújítás alatt álló erdőterületeken tapasztalható általános gyakorlat miatt a pannon cseres-tölgyeseket (91M0) és pannon gyertyános-tölgyeseket (91G0*) veszélyezteteti – fajösszetételük egyszerűsítése által.
B02.04	Lábonálló és/vagy elfekvő holt faanyag eltávolítása	L	50	Fejlődési helyük felszámolásával a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) és a gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>) fajok állományait veszélyezteteti.
D01.01	Ösvények, burkolatlan utak, bicikliutak	L	1	A tervezési területtel érintkező zártkertek megközelítéséhez kapcsolódik, a jelölő élőhelyekre és fajokra érdemi hatást nem gyakorol.

F03.01.01	Vadak károkozása (túltartott vadállomány)	M	10	A növényzet és a talajfelszín fizikai károsításán keresztül a bokorerdő mozaikok pannon sziklagyep (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) foltjait, valamint a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) élőhelyeket veszélyezteti, de negatív hatást gyakorol a többi jelölő erdei élőhelyre is.
G01.02	Túrázás, lovaglás és nem gépesített járművel végzett tevékenység	L	1	Taposás és az annak eredményeként létrejövő erózió keresztül a pannon sziklagyepet (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) veszélyezteti, de nem számottevő mértékben.
G01.03.01	Hagyományos gépjárművel végzett tevékenység	L	1	Elsősorban az illegális földutak fenntartása és kialakulása jelent problémát – ezek felszínbolygatás és az annak eredményeként létrejövő erózió keresztül elsősorban a pannon sziklagyepet (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) veszélyeztetik.
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	5	A bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) terjedése által a bokorerdő mozaikok pannon sziklagyep (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) foltjait, a pannon molyhos tölgyeseket (91H0*) és a szubpannon sztyeppéket (6240*) veszélyezteti.
K02.01	Fajösszetétel változás, szukcesszió	M	10	A vegetáció szerkezetének megváltozása, avarosodás és cserjésedés által a szubpannon sztyeppéket (6240*), a jelölőnek javasolt <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjeit (6440) és meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), valamint a faj szintű értékek közül a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a lápi tarkalepke (<i>Euphydryas aurinia</i>) állományait veszélyezteti.
K04.05	Növényevők általi károkozás (vadrágás is)	L	10	A növényzet fizikai károsításán keresztül a bokorerdő mozaikok pannon sziklagyep (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) foltjait veszélyezteti.

<i>A területre kívülről ható veszélyeztető tényezők</i>				
M01.02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés	M	5	Az élőhelyek mikroklímájának megváltoztatásán keresztül a szubmontán bükkösök (9130), a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150), valamint a pannon gyertyános-tölgyes (91G0*) élőhelyeket, továbbá a magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>), a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) és a lápi tarkalepke (<i>Euphydryas aurinia</i>) állományokat veszélyezteti.
E03.01	Háztartás hulladék	L	1	Különfél degradációs hatásokon keresztül a szőlőhegyek térségében a jelölőnek javasolt meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) élőhelyet veszélyezteti.
E01.01	Folyamatos városiasodás	L	10	A településekkel érintkező határterületek folyamatos terhelése tapasztalható, hosszú távon valamennyi jelölő élőhely és faj természetvédelmi helyzetére kedvezőtlen hatású.
E 01.03	Diszperz (tanyasias) emberi jelenlét	L	10	Az egykori zártkertek, szőlőhegyek területével határosan tapasztalható, hosszú távon valamennyi jelölő élőhely és faj természetvédelmi helyzetére kedvezőtlen hatású.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Fő célkitűzések:

- A jelölő erdei élőhelyeken a természetszerű felújítások elősegítése, az ezeket akadályozó, nehezítő vagy akár lehetetlenné tevő hatások – közöttük az élőhely vadeltartó képességét meghaladó nagyvadállomány kedvezőtlen hatásának – elhárítása.
- A sekély és igen sekély talajú erdőkben – molyhos tölgyesekben (91H0*), szubmontán és montán bükkösökben (9130), valamint a Cephalanthero-Fagion közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) - a fahasználat (egészségügyi termelés is) minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása.
- A területen a jelölő (gazdasági jelentőségű) erdei élőhelyek – típusonként külön vizsgált – korosztályszerkezete esetében az idős állományok (80 év fölött) legalább 20%-os arányának biztosítása, továbbá a fekvő- és álló holt fa mennyiségének növelése.
- Az őshonos fafajokból álló erdőkben a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok bevezetése.
- A pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel (91H0*), a pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal (91G0*), valamint a pannon cseres-tölgyesek (91M0) élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása és fejlesztése, különösen az élőhelyek faállomány-szerkezetének térbeli és korosztálybeli tagolásával, idős állományrészek, faegyedek fenntartásával, valamint a holt faanyag mennyiségének növelésével.
- A sík- és dombvidéki kaszálórétek (6510) területén – a jelölő magyar tarsza (*Isophya costata*) előfordulása esetén – a kaszálási időpont és mód fajvédelmi szempontok szerinti végrehajtása.

További célkitűzések:

- A területen található feketefenyő elegyes molyhos tölgyes erdőállományok természetes átalakulási folyamatai érvényesüljenek.
- A gyepek élőhelytípusok fokozódó cserjésedésének megakadályozása cserje-irtással és – amennyiben a hatályos jogszabályok lehetővé teszik – a gyepterületek extenzív legeltetésével.
- A területen, elsősorban a xilofág rovarfajok (nagy hőscincér, szarvasbogár) állományainak fennmaradása érdekében, a csúcshártya faegyedek, odvas fák kímélete szükséges.

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

3.2. Kezelési javaslatok

Az előírások megfogalmazása a Natura 2000 terület kijelölésének alapját szolgáló élőhelyek és fajok védelmi és állomány-megerősítési szempontjainak, valamint a gazdálkodói érdekeknek az együttes figyelembevételével történt.

A javaslatok rendszere a kezelési egységekhez kapcsolt. A kezelési egységek élőhelyi alapon, aktuális Á-NÉR (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) térkép feltételeihez kötötten kerültek meghatározásra. Ez utóbbi zömmel művelési ág szerinti azonosságot is jelent. Azok az élőhelyfeltételek, melyekhez azonos kezelési javaslatok rendelendők egy kezelési egységbe kerültek. Ez gyepes esetében 3, erdők esetében 3, szántók esetében 1 kezelési egység meghatározását jelenti. A tervezés alapjaként kezelt élőhelyfeltételeket kölcsönösen megfeleltettük a helyrajzi nyilvántartással és a MePAR-blokkrendszerrel. Az egyes kezelési egységekhez tartozó helyrajzi számok listáját és MePAR-blokk kódokat a 3.2.5. b. pont táblázata, a helyrajzi szám szintű keresést biztosító részletes táblázatot az elektronikus melléklet tartalmazza.

Az élőhelytérkép azon antropogén élőhelyként megjelölt részterületeit, melyeken a fenntartási terv témájába tartozó gazdálkodás nem folyik kezelési egységbe nem soroltuk be. Ezek területén az általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések betartása szükséges.

A kezelési egységekhez kötött intézkedések két szinten kerültek meghatározásra. (1) A jogszabályban megadott módon, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok közé csak olyan intézkedések kerültek, melyeket – művelési ágtól függően – a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az érvényben lévő erdőterv rendelet, a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), vagy a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmaz. (2) A támogatási rendszerbe illeszthető speciális kezelési módok és előírás-javaslatok közé kerültek a természetvédelmi célkitűzéseket kiemelt mértékben szolgáló, önkéntes vállalkozáson alapuló, támogatást magával vonó előírás-javaslatok.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján jelen fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalkozás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések

A jelen fenntartási terv céljainak elérését nem veszélyeztető, jogszerű, ill. jogerősen engedélyezett tevékenység korlátozás nélkül folytatható.

A tervezési területen olyan beruházás, mely a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza nem végezhető.

Művelési ág megváltoztatása nem javasolt.

Ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése nem javasolt.

A tervezési területen bányatelek létesítése nem kívánatos.

Új tervezésű elektromos vezetékek tervezése során előnyben kell részesíteni a földkábelek alkalmazását.

A tervezési területen a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, új nyomvonalú utak kialakítása, földutak stabilizált, vagy burkolttá alakítása nem kívánatos. Kivételt képez a kíméletes erdőgazdálkodás érdekében történő szállítópálya fejlesztése, bővítése.

A tervezési terület szabadon látogatható, de annak gyepterületein közösségi, vagy tömegsport-esemény rendezése, valamint technikai jellegű sporttevékenység (különös tekintettel a crossmotorozásra) folytatása nem kívánatos.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető intézkedések

1. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE1

(b) Kezelési egység meghatározása: Értékes lejtősztyepek, szárazgyepek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: H2×H3a×P2b Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek, köves talajú lejtősztyepek, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja; H3a×H4×P2b×L1×OC Köves talajú lejtősztyepek, erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések, mész- és melegkedvelő tölgyesek és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; P2b×OC×H3a Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések, jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és köves talajú lejtősztyepek mozaikja; P45×P2b×H4×H3a Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések, erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok és köves talajú lejtősztyepek mozaikja; H3a×OC×P2b Köves talajú lejtősztyepek, jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja; OC Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6240* Szubpannon sztyeppék; 6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*); 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív mezőgazdasági gazdasági hasznosítása javasolt, mivel a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja. A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés és kaszálás, illetve az ezeket megelőző, kiegészítő cserjeirtás a megfelelő használati mód. Az erdőtervi területen található gyepek azonban mindaddig cserjeirtással és kaszálással tarthatók fel, amíg a hatályos jogszabályok az erdei legeltetés tilalmát tartalmazzák.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI.

fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás (GY18)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet (GY24)
- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34)
- Legeltetési sűrűség 0,1-0,2 állategység/ha (GY 39)
- Villanypásztor használata nem megengedett (GY49)
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)
- A fás legelő fainak felújítását a megjelenő újulat megőrzésével, vadak és legelő állatok elleni megvédésével biztosítani kell (GY123)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukcióra és élőhelyfejlesztésre vonatkozóan nincs javaslat.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található élőhelyek fenntartása extenzív legeltetés mellett biztosított, ennek érdekében tettük meg a fenti javaslatokat. A kezelési egység területének egy része cserjésedik, az itt megkezdett cserjeirtásokat a jövőben is javasoljuk folytatni az ajánlásokban szereplő feltételek betartása mellett; ez egyben a fás legelő jellegű területek fenntartásához, illetve kialakításához is ajánlott. Egyes területrészek a gyepekben megtalálható számos orchideafaj jelenléte miatt csak korlátozásokkal legeltethetők. Az erdőtervi területen található gyepek hasznosításának is az extenzív legeltetés lenne a legmegfelelőbb módja, ezt azonban a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé.

2. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE2

(b) Kezelési egység meghatározása: Jellegtelen, vetett kaszálók és legelők (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: OC Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek; P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; H3a×H4×P2b×OC Köves talajú lejtősztyepek, erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; RB×P2a×OB Puhafás pionír és jellegtelen erdők, üde cserjések, jellegtelen üde gyepek és magaskórósok mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6240* Szubpannon sztyeppék; 6210 Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén lehetőség van az extenzív állattartás háttérének megteremtésére (takarmánytermesztés, legeltetés, teleltetés, stb.).

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett (GY02)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY18)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24)

- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32)
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha (GY42)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57)
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99)
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103)
- Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező (GY105)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a kezelési egységbe eső területek tartamos, fenntartható használatát, és a környező fajgazdag élőhelyek értékeinek hosszútávú megőrzését szolgálják, de egyben lehetővé tesznek egy intenzívebb gazdálkodást, tehermentesítve a magasabb természeti értékkel bíró területeket.

3. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE3

(b) Kezelési egység meghatározása: Franciaperjés kaszálók és mocsárrétek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: B5×B1a Nem zsombékoló magassárrétek és nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások mozaikja; D34 Mocsárrétek; E1 Franciaperjés rétek; S7 Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok; P2a×OB Üde és nedves cserjések és jellegtelen üde gyepek.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei; 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó területek és élőhelyek fennmaradását a rendszeres kaszálás biztosítja, melyet legeltetés, főként sarjülegeltetés egészíthet ki.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett (GY02)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY18)
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30)
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha (GY42)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57)
- Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges (GY71)
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99)
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jóságállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a kaszálók fajgazdag élőhelyeinek hosszú távú megőrzését, fenntartását szolgálják. Az ajánlások lehetővé teszik a legeltetést is, ez a legtöbb területrészt vonatkozásában a sarjú legeltetését jelenti. A kezelési egységben előforduló magyar tarsza (*Isophya costata*) védelme indokolja a kaszálás időpontjának egyeztetésére vonatkozó javaslatot.

4. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE4

(b) Kezelési egység meghatározása: Szélsőséges termőhelyen élő mész- és melegkedvelő tölgyesek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: M1×L1 Molyhos tölgyes bokorerdők és mész- és melegkedvelő tölgyesek mozaikja; L1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek; L1×P2b×H4×H3a Mész- és melegkedvelő tölgyesek, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések, erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok és köves talajú lejtőssztyepek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel; 6210 Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*); 6240* Szubpannon sztyeppék.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területeket szélsőséges termőhelyi viszonyok között, ún. határtermőhelyeken álló faállományok borítják, melyek rendkívül sérülékenyek, a gazdasági hasznosításuk veszélyezteti az itt élő fajok és élőhelyek fennmaradását. A kezelési egységben indokolt a teljes korlátozás bevezetése, az érintetlenség biztosítása, kivéve az inváziós gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását. A kezelési egységben kisebb területfoltok gyepterület művelési ágúak.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet. A gyepterület művelési ágú területfoltokra a művelési ág megváltoztatásáig a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01)
- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást

biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)

- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé – a díszes tarkalepke védelmében – legalább 10 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E14)
- Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása (E21)
- Őshonos fafajú állományok véghasználati során átlagosan 5–20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészleten belül csak kötélpálya, facsúszda, lófogat, állati erővel vont közelítő kerékpár, szán vagy a rakomány emelve történő közelítésére alkalmas más eszköz használata (E42)
- Talajvédelmi rendeltetésű és felnyíló (erdőssztyepp jellegű) erdők esetében a felújítás során a táj- és termőhelyhonos fafajok tuskó- és gyökérsarj eredetű újulatának megőrzése (E61)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása (E78)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében időbeli korlátozás alkalmazása (E80)
- Faanyag közelítése csak fagyott vagy száraz talajon (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével (E95)
- A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető (VA03)

A jelenleg gyeppel művelési ágú területekre a KE1 kezelési egységben megfogalmazott előírás-javaslatok is érvényesítendőek.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel (91H0*) élőhely-kategóriákba sorolt erdők védelme érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek hosszú távú fenntartását szolgálják. Kis gazdasági jelentőségű, többségükben igen meredek területeken kialakult, ugyanakkor rendkívül sérülékeny, nehezen megújuló, de kimagasló természetvédelmi értékkel bíró élőhelyek. Az érintett erdők elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges. A kezelési egységben található faállományok mesterségesen nem újíthatók fel, természetes felújulásuk is igen hosszú, évtizedeket igénybe vevő folyamat. A hasznosítással járó beavatkozások a terület igen gazdag és ugyanakkor értékes lágyszárú növényzetét, talaját veszélyeztetnék, ezért kerülendő. A többségükben igen meredek lejtőviszonyok között élő állományok szerepe a talaj védelmében is meghatározó, ez is indokolja háborítatlanságuk biztosítását. Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj lokális állománya indokolja az egészségügyi termelések mellőzését is [pl.: nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*)]. Az igen sérülékeny élőhelyen kerülendő a nagyvadállomány koncentrációja, ezért szerepel a szóró, vadetető létesítésének tilalmára vonatkozó javaslat.

5. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE5

(b) Kezelési egység meghatározása: Változatos, kedvezőbb termőhelyi körülmények között kialakult természetes és természetközeli cseres-tölgyesek, illetve gyepek beerdősülésével kialakult faállományok (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: L1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek; L1×L2a Mész- és melegkedvelő tölgyesek és cseres-kocsánytalan tölgyesek mozaikja; L1×RC Mész- és melegkedvelő tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L1×S4 Mész- és melegkedvelő tölgyesek és erdei- és feketefenyvesek mozaikja; L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek; L2a×P8×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek, vágásterületek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L2a×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L2a×RC×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, erdei- és feketefenyvesek; P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; S7 Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel; 91M0 Pannon cseres-tölgyesek.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a kíméletes, folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódokat javasoltak folytatni az itt előforduló – jelenlegi állapotukban is magas természeti értéket képviselő – élőhelyek és fajok fennmaradása érdekében. A jelenleg homogén korösszetételű erdőállományok esetében a gazdálkodás során javasolt a mozaikosan változatos koreloszlás, ezáltal változatos térszerkezet kialakítása, így egyszerre biztosítható az erdőállományok magasabb hozama, jobb egészségi állapota és állékonysága, valamint fajgazdagsága is. Az spontán erdősüléssel keletkezett, ezidáig nem erdőtervezett faállományok erdőtervezése, és az Országos Erdőállomány Adattárban történő rögzítése, valamint művelési ágak gyepéről erdőre történő megváltoztatása indokolt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet. A gyepterületi művelési ág területfoltokra a művelési ág megváltoztatásáig a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E13)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé – a díszes tarkalepke védelmében – legalább 10 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E14)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása (E16)
- Természetes, természet szerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése (E33)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése (E35)

- Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A mikroélőhelyek fenntartása (E39)
- Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása (E57)
- A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása (E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni (VA02)

A jelenleg gyep művelési ágú területrészekre a következő előírás-javaslatok érvényesítendőek:

- Cserjeirtás nem megengedett (GY17)
- Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani (GY21)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő, változatos erdei élőhelyek és az ott előforduló védett, fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A kezelési egység területén többségében értékes, természetközeli fajkészletű és jó természetességi állapotú erdőállományok találhatóak, melyek kíméletes használata esetén a közösségi jelentőségű élőhelyek, valamint a védett, fokozottan védett fajok fennmaradása biztosított. A gazdasági hasznosítás során kíméletes, az élőhely talajára, lágyszárú növényzetére és állatvilágára a lehetőség szerinti legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket kell alkalmazni, illetve a gazdálkodás térbeli és időbeli rendjének meghatározása során az élőhely értékeire, azok fenntartására figyelemmel kell lenni. A felújítógátások során szükséges a megfelelő méretű mikroélőhelyek háborítatlan visszahagyása, hogy ezekből az élőhely a teljes területen helyre tudjon állni a fiatal erdő növekedése során, fajkészlete ezekből visszatelepülhessen. A területen élő védett, fokozottan védett illetve közösségi jelentőségű állatfajok fennmaradása érdekében szükséges a megfelelő mennyiségű odvas illetve holt fa visszahagyása [pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászscincér (*Morimus funereus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), pisze denevér

(*Barbastella barbastellus*), stb.]. A kisebb területfoltokon jelenlévő akác továbbterjedését javasoljuk megakadályozni. Javasoljuk elősegíteni a telepített erdei- és feketefenyvesek spontán átalakulását őshonos fajokból álló állományokká. A nagyvadállomány megfelelő szintjének tartása illetve beállítása fontos tényezője a közösségi jelentőségű élőhelyek hosszú távú fenntartásának, ezért szerepel a javaslatok között az erre vonatkozó is.

6. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE6

(b) Kezelési egység meghatározása: Patak völgyeket kísérő gyertyános tölgyesek és bükkösök, sziklai bükkösök törmeléklejtő-erdők (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: K5×K2 Bükkösök és gyertyános-kocsánytalan tölgyesek mozaikja; K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek; K2×RC Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; K2×S4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és erdei- és feketefenyvesek mozaikja; LY2×LY4 Törmeléklejtő-erdők és tölgyes jellegű sziklaerdők, tetőerdők; LY2×LY4×S4 Törmeléklejtő-erdők és tölgyes jellegű sziklaerdők, tetőerdők valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja;

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*; 9150 Sziklai bükkösök, sziklai hárserdők és hársas-berkenyész sziklaerdők; 9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion* erdői; 9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a kíméletes, folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok javasoltak az itt előforduló – jelenlegi állapotukban igen magas természeti értéket képviselő – élőhelyek és fajok fennmaradása érdekében. A gazdálkodás során elsődleges szempont az erdőállományok természetességének javítása, és ezen keresztül hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása. A kezelési egységben található élőhelyek a klímaváltozás miatt kiemelten veszélyeztetettek, fennmaradásuk érdekében szükséges a folyamatos erdőborítás, sziklai élőhelyek, törmeléklejtők esetében a teljes bolygatatlanság biztosítása. Az élőhelyek fajgazdagságának fenntartása érdekében az álló- és fekvő holt fa arányát javasoljuk növelni, a gazdálkodás során pedig kiemelt figyelmet kell fordítani a talaj védelmére.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészletekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet. A gyepek művelési ágú területfoltokra a művelési ág megváltoztatásáig a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000

gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeleiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E13)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása (E16)
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése (E33)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése (E35)
- Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A mikroélőhelyek fenntartása (E39)
- Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása (E57)
- A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása (E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- Faanyag közelítése csak fagyott vagy száraz talajon (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni (VA02)

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő, változatos erdei élőhelyek és az ott előforduló védett, fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A kezelési egység területén többségében értékes, természetközeli fajkészletű és jó természetességi állapotú erdőállományok találhatóak, melyek kíméletes használata esetén a közösségi jelentőségű élőhelyek, valamint a védett, fokozottan védett fajok fennmaradása biztosított. Ugyanakkor kiemelt jelentőségű a folyamatos erdőborítás, a változatos kor- és fafajösszetétel, ezen keresztül a változatos térszerkezet biztosítása. A gazdasági hasznosítás során kíméletes, az élőhely talajára, lágyszárú növényzetére és állatvilágára a lehetőség szerinti legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket kell alkalmazni, illetve a gazdálkodás térbeli és időbeli rendjének meghatározása során az élőhely értékeire, azok fenntartására figyelemmel kell lenni. Egyes állományokban indokolt lehet a teljes érintetlenség biztosítása. A területen élő védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű állatfajok [pl.: nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), gyászincér (*Morimus funereus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*), stb.] fennmaradása érdekében szükséges a megfelelő mennyiségű odvas, illetve holt fa visszahagyása.

7. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE7

(b) Kezelési egység meghatározása: Művelt szántóterületek, gyümölcsösök (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: T1 Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák; T78 Intenzív és extenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények; T2 Évelő, nagyüzemi szántóföldi kultúrák; T78×P2b×OC Intenzív és extenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000-es élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben szántóföldi művelés, illetve gyümölcsstermesztés folyik, mely nem veszélyezteti a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelyeket. Művelési ág megváltoztatása szántóból gyepre támogatható. A szántóföldi művelés során szükséges a szomszédos élőhelyeken előforduló jelölő fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vétele.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Jelenleg nincsenek érvényben Natura 2000 területen található szántókra vonatkozó kötelező előírások.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni (SZ09)
- A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédő szer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni (SZ15)
- Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyp kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék használata tilos, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők (SZ67)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok azt szolgálják, hogy a zárványként értékesebb élőhelyek közé ékelődő, intenzívebben kezelt területeken folyó gazdálkodás a lehető legkisebb mértékben veszélyeztesse a környező élőhelyek életközösségeit.

8. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE8

(b) Kezelési egység meghatározása: Utak, építmények, roncsolt területek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: S7 Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok; U4 Telephelyek, roncssterületek és hulladéklerakók; U8 Folyóvizek; U11 Út- és vasúthálózat; U6×P2b×OC Nyitott bányafelületek, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000-es élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az általános részben megtalálhatókon túl további kötelezően betartandó előírások nincsenek.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Az általános részben megfogalmazottakon túl további javaslatokat nem tettünk.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kezelési javaslatok nem kerültek megfogalmazásra.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Élőhelyrekonstrukcióra nem teszünk javaslatot. Élőhelyfejlesztés elsősorban a KE5, illetve KE6 kezelési egységben javasolható. Az erdők hasznosítása során a folyamatos erdőborítást biztosító módszerek mind nagyobb arányban történő alkalmazásával jelentősen növelhető lenne az erdőállomány fajgazdagsága, természetessége és természeti értéke, valamint a Natura 2000-es jelölő élőhelyek állapota.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Magyar tarsza (*Isophya costata*)

Kaszálással fenntartott élőhelyein a kaszálást – legalább az adott parcella kétszikű növényfajokban leginkább gazdag 1/3-án – július közepénél később kell elvégezni. Sztyepprét jellegű élőhelyein a taposást minimálisra kell csökkenteni.

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), gyászscincér (*Morimus funereus*)

A fajok állományainak védelmét a vegyes korú erdőrészek fenntartása, tarvágások mellőzése, idős faegyedek kímélete, sérült és kidőlt fák helyszínen hagyása biztosíthatja.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

A faj elsősorban üde gyepekhez kötődik, ezért állományait főképp az élőhelyének vízellátottságát, növényzetszerkezetét befolyásoló hatások (lecsapolás, kiszáritás, intenzív

gazdálkodás, intenzív területkezelés) veszélyeztetik – fajvédelmi szempontból ezek elkerülendők.

Vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)

A faj előfordulási helyein a kaszálás időpontját a faj fenológiájához szükséges igazítani. Ez a vegetáció természetes vertikális szerkezetének – legalább mozaikosan – nyár végéig történő fenntartását, a vérfű előfordulásokon a tápnövény virágzásának biztosítását jelenti.

Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)

A faj előfordulási helyein kerülni kell a túlzott mértékű legeltetést, valamint meg kell akadályozni a becserjésedést és a bárminemű taposást.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A közösségi jelentőségű élőhelytípusok Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) alapján végzett monitorozása javasolt. Indokolt volna a jelölő [magyar tarsza (*Isophya costata*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), gyászscincér (*Morimus funereus*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*), lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)] fajok állományméretének rendszeres nyomon követése – hároméves gyakorisággal, a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) mintavételi módszertana szerint. A tervezési területhez tartozó új mintavételi hely felvételét az országos monitorozó program mintavételi helyei közé nem javasoljuk.

3.2.5. Mellékletek

3.2.5.a. A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

3.2.5.a. Az Öreg-hegyi riviéra (HUBF20016) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve 2016
A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

3.2.5. b. A kezelési egységekhez kötött intézkedések hrsz és MePAR megfeleltetése

Kezelési egység	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett MEPAR-blokkok
KE1	Aszófő 044/5; 044/6; 044/9; 044/11; 044/12; 044/13; 046/14; 046/16; 046/17; Balatonakali 068; 070/2; 070/10; 073/1; 073/2; 075/1; 075/2; 078/1; 078/5; 078/6; 078/7; 091; 092; 096; 099/1; 0102; 0103; 0105/1; 0106/4; 106/4; Balatonudvari 022; 024/2; 051/11; 051/12; 051/26; 051/8-10; 060/6; 063/25-29; 063/30; 063/31; 076/2-10; Dörgicse 0120; Örvényes 032; 036/1; 039; 050; Pécsely 0116/4; 0116/5	X12U0-1-12; X2EM0-7-12; X32U0-3-12; X3TDW-A-12; X42U0-4-12; X50E0-N-12; X5VTW-V-12; X7FTW-J-12; X8EM0-E-12; X8LE0-D-12; X8UM0-U-12; X96E0-1-12; X9A10-Q-12; XCEM0-J-12; XEJ10-3-12; XF2TT-8-12; XH8TW-L-12; XJQ0W-9-12; XLJ0W-5-12; XPVTQ-8-12; XPX0Q-H-12; XPY6Q-Q-12; XR7LT-J-12; XU2TT-M-12; XU7LT-L-12; XVJ10-J-12; XVK70-R-12; XVNU0-H-12; XVQ10-Q-12; XVR70-Y-12; XVTE0-7-12; XVUM0-F-12; XY0DT-9-12
KE2	Balatonakali 016/7; 094; 0103; 0105/1; Balatonudvari 051/4; 063/3; Dörgicse 0106; 0108; Pécsely 0127; 0128; 0130/1; 0137; 0163/4; 0165/3; 0165/4; Vászoly 030; 032; 055/8; 055/9; 056; 057; 058	X2A0W-D-12; X2EM0-7-12; X78TW-A-12; XE1LT-Y-12; XF6DT-Y-12; XJQ0W-9-12; XKMRJ-M-12; XL6KJ-1-12; XL8YJ-H-12; XTQ0T-F-12; XTULT-6-12; XU6DT-C-12; XVR70-Y-12; XY0DT-9-12
KE3	Pécsely 0113/2; 0113/3; 0116/3; 0116/7; 0119; 0120; 0122; 0137; 0142; 0147; 0163/4; Vászoly 032; 056; 057	XJX0T-D-12; XKMRJ-M-12; XXR6T-U-12
KE4	Aszófő 046/15; 046/16; 046/17; Balatonakali 075/1; 078/5; 078/6; 078/7; 092; 096; 099/1; 0103; 0106/4; 0106/7; Balatonudvari 022; 024/2; 024/3; 060/7; 063/13-18; Dörgicse 0106; 0108; Örvényes 051; Pécsely 0128; 0132; 0172; 0176	X2A0W-D-12; X2EM0-7-12; X42U0-4-12; X5VTW-V-12; X8UM0-U-12; XJ570-1-12; XPVTQ-8-12; XPY6Q-Q-12; XTQ0T-F-12; XTULT-6-12; XU1LT-D-12; XU2TT-M-12; XU7LT-L-12; XVJ10-J-12; XVR70-Y-12; XVTE0-7-12; XVUM0-F-12; XXMLT-4-12
KE5	Aszófő 044/2; 044/5; 044/6; 044/11; 044/12; 044/13; 046/16; Balatonakali 016/7; 070/2; 073/1; 073/2; 078/8; 091; 092; 094; 096; 099/1; 068; 0102; 0103; 0105/1; 0106/4; 0106/7; 107/2; 0107/3; 107/4; 108/1; Balatonudvari 022; 024/2; 024/3; 051/5-7; 051/7; 051/24; 060/6; 060/7; 063/3; 063/4-29; 076/4-10; Dörgicse 0106; 0108; 0120; Örvényes 032; 036/1; 039; 050; 051; Pécsely 0124; 0128; 0129; 0132; 0163/5; 0165/4;	X2A0W-D-12; X2EM0-7-12; X3TDW-A-12; X42U0-4-12; X77LW-3-12; X78TW-A-12; X7FTW-J-12; X8EM0-E-12; X8UM0-U-12; XF2TT-8-12; XH8TW-L-12; XJ570-1-12; XJQ0W-9-12; XL8YJ-H-12; XPVTQ-8-12; XTQ0T-F-12; XTQ0T-F-12; XTULT-6-12; XU1LT-D-12; XU7LT-L-12; XVJ10-J-12; XVR70-Y-12;

	0169/1; 0169/2; 0172; 0173/1; 0173/2; 0176; 0179/1; 0179/2; Vászoly 055/8; 064/2; 066; 079/2	XVTE0-7-12; XXMLT-4-12; XXNTT-C-12; XY0DT-9-12
KE6	Dörgicse 0106; 0108; Örvényes 036/1; 039; Pécsely 0163/4; 0163/5; 0165/3; 0165/4; Vászoly 055/8; 055/9; 056; 079/2; 082	X2A0W-D-12; XL7RJ-8-12; XL8YJ-H-12; XTULT-6-12; XXMLT-4-12; XY0DT-9-12
KE7	Balatonakali 070/1; 075/1; 075/2; 076; 078/5; 078/8; Balatonudvari 051/14-23; 051/26; Pécsely 0113/4; 0116/3; 0116/4; 0165/4; 0168	X3TDW-A-12; X5VTW-V-12; X77LW-3-12; X8EM0-E-12; XDTDT-J-12; XJX0T-D-12; XLJ0W-5-12; XLVTW-A-12; XXY6T-2-12; XY2TT-R-12
KE8	Balatonakali 0103; 0104; 0105/1; 0106/3; 0106/4; 072; 078/8; 080; 091; 093; 096; 79/1; Balatonudvari 023; Örvényes 035/4; 037; 039; Pécsely 0125; 0136; 0137; 0164; 0165/4; 0171; 0175; 0177; 0178; Vászoly 049; 062; 064/1; 064/2	X12U0-1-12; X3TDW-A-12; X42U0-4-12; X77LW-3-12; X7FTW-J-12; X8UM0-U-12; XL7RJ-8-12; XL8YJ-H-12; XTQ0T-F-12; XTULT-6-12; XU1LT-D-12; XVR70-Y-12; XVTE0-7-12; XXMLT-4-12; XY0DT-9-12

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a HUBF20016 Öreg-hegyi riviéra kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez tartozik, így fenntartásával kapcsolatban alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület 71,7 %-a (866,12 ha) országosan védett, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része.

A tervezési területet országos ökológiai hálózati magterület 95,3 %-ban, pufferterület 4,5 %-ban, ökológiai folyosó 0,2 %-ban érinti (összesen 100,0 %-ban).

A tervezési területen előforduló védett fajok és természeti értékek alapján vonatkozik a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény.

A terület erdeinek zömmel vágásos és átalakító üzemmódú, természetvédelmi és talajvédelmi rendeltetésű erdő – közel 50%-ban állami tulajdonban (gazdálkodó: Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete).

A gyepterületek jelentős részén aktuálisan nem folyik gazdálkodás, a mezőgazdasági tevékenységgel érintett gyepek közül a tervezési terület dél-nyugati részén kiterjedtebb juhlegeltetés, a medencebelső jellegű, mélyebb fekvésű üde gyepeken gépi kaszálás folyik.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A tervezési területen az egyszerűsített területalapú támogatásra (SAPS) kijelöltek között – a 269/2007 sz. Kormány rendelet betartása mellett – a következő MePAR-blokkok területére eső földrészletek szerepelnek támogatható területként: XTULT-6-12; XJQ0W-9-12; XLJ0W-5-12; X3TDW-A-12; XH8TW-L-12; X5VTW-V-12; XPY6Q-Q-12; X77LW-3-12; XPX0Q-H-12; XPVTQ-8-12; XVJ10-J-12; XVK70-R-12; XVUM0-F-12; XVTE0-7-12; XVNU0-H-12; XVQ10-Q-12; XVR70-Y-12; XCEM0-J-12; X50E0-N-12; XJ570-1-12; X32U0-3-12; X8EM0-E-12; X2EM0-7-12; X9A10-Q-12; X96E0-1-12; X12U0-1-12; XY2TT-R-12; XXY6T-2-12; XXMLT-4-12; XDTDT-J-12; XE1LT-Y-12; XXR6T-U-12; XU1LT-D-12; XU7LT-L-12; XU2TT-M-12; XF2TT-8-12; XYA0T-7-12; XTQ0T-F-12; XF6DT-Y-12; XKMRJ-M-12; XU6DT-C-12; XL6KJ-1-12 [feltételek a 22/2013. (IV. 8.) és a 23/2013. (IV. 9.) VM rendeletekben].

A tervezési terület gyepterületein a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás – a 269/2007 sz. Kormány rendelet betartása mellett – igénybe vehető [128/2007. (X. 31.) FVM rendelet].

A tervezési terület gyepterületein az agrár-környezetgazdálkodási támogatás horizontális célprogramjai, valamint egyes részterületeken a kedvezőtlen adottságú területek (KAT 20) után járó támogatások igénybe vehetők [61/2009. (V. 14.) és 25/2007. (IV. 17.) FVM rendeletek].

A Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás keretében a tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületeire támogatás igénybe vehető [41/2012. (IV. 27.) VM rendelet].

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A Natura 2000 terület természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése a fennálló támogatási rendszerek használatával, ill. azok egyes elemeinek bővítésével biztosítható. A tervezési területen a fenntartási terv célkitűzéseinek elérése érdekében a támogatások igénybevételei

szintjének növelése szükséges, de az élőhelyek jellegéből adódóan ennek esetleges elmaradása sem veszélyezteti alapvetően a terület jelölő értékeinek fennmaradását.

Gyeppek esetében a területalapú támogatáson túl az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok extenzív gyepgazdálkodás vagy ökológiai gyepgazdálkodás célprogramjainak lehetőségeit is javasolt igénybe venni, zonális, ill. Magas Természeti Értékű Területek programok kialakítása nem szükséges.

A tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületein javasolt a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás igénybe vétele [41/2012. (IV. 27.) VM rendelet].

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területen KEHOP/KEOP, LIFE+/LIFE, ROP vagy Interreg pályázatok megvalósítása nem folyik.

3.3.3. Egyéb

A fenntartási terv megvalósításához egyéb eszköz (állami tulajdonú terület hasznobérbe adása, közmunka program, önkéntesek stb.) bevonása nem szükséges.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/ hirdetések/ résztvevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Honlap	2016.05.17.	1 db honlap	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság, civil szervezetek, érdeklődők	http://bfnp.hu/hu/oreg-hegyi-riviera
E-mail	2016.05.21.	1 levél	gazdálkodók	visszaigazolás, elküldött e-mail
E-mail	2016.05.21.	2 levél	civil szervezetek	visszaigazolás, elküldött e-mail
E-mail	2016.05.17.	10 levél	hatóságok, államigazgatási szervek	visszaigazolás, hivatalos vélemény VE/UT/NS/A/460/1/2016 VE-V/001/975-2/2016 KTF-11436/2016,3592 VEG/001/03208-2/2016 10.088/2/2016
Önkormányzati közzététel	2016.05.19.-06.01.	7 hirdetés	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság	önkormányzati igazolások, térítvény 401/119-1/2016 5/517/2016 201/291-1/2016 301/158-1/2016 4/24-11/2016
Lakossági és gazdafórum	2016.05.31.	8 résztvevő	gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság	jelenléti ív és emlékeztető

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/ hirdetések/ résztvevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Levél	2016.05.21.	10 levél	gazdálkodók	feladóvevény
Levél	2016.05.21.	2 levél	civil szervezetek	feladóvevény

Terepbejárásra gazdálkodói igény hiányában nem került sor.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Ld. 3.4.1. és 3.4.3. táblázatokban.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
<i>Hatóságok, államigazgatási szervek</i>			
Balatonfüredi Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatala	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
KH Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	<p>Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a körzeti erdőtervek készítésének 2020. december 31-ig szóló ütemtervét, a Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet esetében ez a dátum 2015. A Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet erdőtervének készítése „A földművelésügyi miniszter 45/2015. (VII. 28.) FM rendelete a 2015. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről” lezárult. A Körzetterv Wisnyowszky Károly igazgató úr engedélyével (NÉBIH Erdészeti Igazgatóság) az Országos Erdőállomány Adattáron átvezetésre került. E terv alapján az erdőterv határozatok ki- adása megkezdődhet. Az új körzeti erdőterv hatálybalépésének ideje 2016. január 1.</p>	Elfogadva.	A szöveget teljes egészében áttemeltük a fenntartási tervbe.
	A 3.1. pont kapcsán javasolják, hogy a „folytonos erdőborítást biztosító erdőművelés javasolt” helyett a „folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok javasoltak” megfogalmazás kerüljön.	Elfogadva.	Módosítás megtörtént.
	A további célkitűzések kapcsán megjegyzik, hogy a gyepes élőhelytípusok bizonyos részei erdőtervi területen található, így a legeltetésre vonatkozó javaslatok jogszabályba ütköznek. Ezért az említett részterületeken a legeltetésre megfogalmazott célkitűzés mellőzését kéri.	A legeltetésre vonatkozó megjegyzéssel egyetértünk. Azonban az érintett területek természeti értékei tartósan csak a legeltetéssel tarthatók fenn, ezért annak szükségességét nem kívánjuk teljes egészében törölni a fenntartási tervből.	Az alábbi szövegváltozat került a tervbe: A gyep élőhelytípusok fokozódó cserjésedésének megakadályozása cserjeterítással és – amennyiben a hatályos jogszabályok lehetővé teszik – a gyepterületek extenzív legeltetésével.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE1 és KE2 kezelési egységek kis foltjai erdőtervi területen található, így a legeltetésre vonatkozó javaslatok jogszabályba ütköznek. Ezért az említett részterületeken a legeltetésre tett kezelési javaslatok mellőzését kérik mind a (d), mind az (e), mind a (h) pontnál.	Részben elfogadva.	A (d) pont a következőképp került kiegészítésre: A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés és kaszálás, illetve az ezeket megelőző, kiegészítő cserjeirtás a megfelelő használati mód. Az erdőtervi területen található gyepek azonban mindaddig cserjeirtással és kaszálással tarthatók fel, amíg a hatályos jogszabályok az erdei legeltetés tilalmát tartalmazzák. Az (e) pont esetében maradt az eredeti verzió. A (h) pontban beszúráásra került: Az erdőtervi területen található gyepek hasznosításának is az extenzív legeltetés lenne a legmegfelelőbb módja, ezt azonban a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé.
	A KE1 és KE2 kezelési egységek égetésre tett önkéntesen vállalható előírás-javaslat miatt kérik feltüntetni a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezet megfelelő paragrafusainak feltüntetését a kötelezően betartandó előírásoknál.	Elfogadva.	Kiegészítés megtörtént.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE4 kezelési egység (d) pontja esetében véleményük szerint az érintett jelölő erdei élőhely védelme általánosságban nem indokolja a faállomány bárminemű használatának kerülését. A tervezése során a Natura 2000 elővizsgálati dokumentációba az alábbiak kerültek: Egészségügyi termelés csak az 5 m ³ /ha molyhos tölgy holtfa visszahagyása mellett végezhető; Fekvő és álló holtfa 5 m ³ / ha mértékig visszahagyandó; A talajfelszín mindennemű károsítása tilos; A terület 5%-os mértékéig hagyásfacsoport kijelölése szükséges; A talajfelszín mindennemű károsítása tilos.	Fenntartjuk. A Natura 2000 fenntartási terv a kezelési egységekre vonatkozóan a gazdálkodó önkéntes vállalásaira tesz javaslatot, míg a körzeti erdőtervben foglalt korlátozások kötelező érvényűek. A fenntartási tervbe azok a természetvédelmi szakmai ajánlások kerülnek, melyek elsősorban a terület természetességi állapotának fenntartását vagy javítását, az ott található természeti értékek megmaradását célozzák, míg a körzeti erdőterv elsősorban a gazdálkodás lehetőségeit határozza meg.	Nem szükséges.
	A KE4 kezelési egységek önkéntesen vállalható előírásjavaslatai közül az E04-et törölni javasolják (a kötelezően betartandó előírások között nevesített törvényben ez szerepel).	Elfogadva.	A kért törlés megtörtént.
	A KE4 kezelési egység E10-es számú javaslata kapcsán álláspontjuk azonos a fent, a (d) pont kapcsán tettekkel.	Szintén azonos a fentivel.	Nem szükséges.
	A KE4 kezelési egység E21-es intézkedésénél javasolják az 5-10 m ³ /ha holtfa megadását.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE4 és KE5 kezelési egységek E38 intézkedése kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, még pedig olyan formában, 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (7) - (9) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe. Javasolják továbbá, hogy a megfogalmazás tartalmazza a mikroélőhelyeket tartalmazó hagyásfacsoportok összevonhatóságát több érintett erdőrészlet esetén akár külön részletben is.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE4 és KE6 kezelési egységek E94 intézkedése kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, még pedig olyan formában, hogy a 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (10) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE4 kezelési egység (h) pontjában megfogalmazottak közül nem értenek egyet a „teljes érintetlenség” bevezetésével. Helyette javasolják a „A fahasználat minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása” megfogalmazás alkalmazását.	Elfogadva.	Módosítva a következőre: Az érintett erdők elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges.
	A KE4 kezelési egységnél szereplő, „Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj jelenléte indokolja az egészségügyi termelések mellőzését” mondat kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (10) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe.	Álláspontunkat és a leírtakat fenntartjuk.	Nem szükséges.
	A KE5 és KE6 kezelési egységek (d) pontjában „folytonos erdőborítást biztosító erdőművelés javasolt” helyett „folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok javasoltak” megfogalmazás kerüljön.	Elfogadva.	Módosítás megtörtént.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE5 és KE6 kezelési egységek (e) pontjában szereplő E33 intézkedés kapcsán: A 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 1. számú mellékletének 5.2.4. pontja rögzítette a Balatonfüredi erdő- tervezési körzet esetén milyen esetekben alkalmazható tarvágás. Kérik ennek figyelembe vételét.	A rendeletben megfogalmazott előírások és a jelen tervben szereplő javaslat nincs ellentmondásban egymással.	Nem szükséges.
	A KE6 kezelési egység (e) pontjában szereplő E10 intézkedése kapcsán nem értenek egyet a teljes korlátozás bevezetésével. Helyette javasolják a „A fahasználat minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása” megfogalmazás alkalmazását.	Az érintett erdők elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges.	Módosítás nem történt.
	Az „üzemtervezett” kifejezés helyett kérik az „erdőtervezett”, „erdőtervi”, „Országos Erdőállomány adattárban szereplő”, „Adattári”, „körzettervben szereplő” kifejezések használatát.	Elfogadva.	A kért módosítások megtörténtek.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatala	Megállapítja, hogy a fenntartási terv nem tartalmaz olyan – a termőföldet érintő – változásokat, melyek során előzetesen földvédelmi eljárást kell lefolytatni.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Veszprém Megyei Kirendeltség	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Ütügyi Osztály	Megállapítja, hogy a terv a közlekedési területekre vonatkozó intézkedéseket nem tartalmaz. Javasolja a tervezési területen található utak megnevezésének (országos közút, helyi közút stb.) ingatlannyilvántartási felülvizsgálatát.	A terv kompetenciájába nem tartozó általános felvetés.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Bányafelügyelet	Megállapítja, hogy a 3.2.1.1. pont bányákra vonatkozó előírása nem releváns.	Elfogadva.	A mondat az alábbira módosult: „A tervezési területen bányatelek létesítése nem kívánatos.”
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	A veszélyeztető tényezők közé javasolja felvenni az illegális területfoglalásokat és beépítéseket, melyek a határos belterületek és zártkertek irányából érkehetnek (a tervezési területen különösen Balatonudvari külterületén) és melyekkel kapcsolatban egy pontos határfelmérést és kijelölést szükségesnek tart.	Elfogadva.	A veszélyeztető tényezők közé bekerült az E 01.01 és az E 01.03. A pontos határfelmérés és kijelölés a terv kompetenciájába nem tartozik.
<i>Gazdálkodók</i>			
Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete	A terv „1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek” pontjánál kéri pontosítani az erdőtervekre vonatkozó hatálybalépéseket.	Elfogadva.	Javítás megtörtént.
	A terv „1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek” pontjába a következőt szükségesnek tartja beépíteni: „A körzeti erdőtervezés az egyeztetési folyamatok mentén figyelembe veszi, és előzetes hatásbecsléssel értékeli a körzeti erdőterv NATURA területeket érő hatásait, így az erdőgazdálkodás alapját képező erdőterv határozat kielégíti a 275/2004 (X.8.) Korm. rendelet előírásait.”	Elfogadva.	A bekezdés beépítésre került.
	A Dörgicse és Környéke FTK kimaradt a vadgazdálkodás felsorolásánál.	Elfogadva.	Javítás megtörtént.
	Kéri a „3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések” pont esetében „A tervezési területen a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, új nyomvonalú utak kialakítása, földutak stabilizált, vagy burkolttá alakítása nem kívánatos.” kitétel az alábbi mondattal bővíteni: „Kivételt képez a kíméletes erdőgazdálkodás érdekében történő szállítópálya fejlesztése, bővítése.”	Elfogadva.	Javítás megtörtént.
	A veszélyeztető tényezők között a B02.01.02 jelentőséget kéri javítani H=nagy-ról, M=közepes-re. A gyakorolt hatás szövegét kéri javítani: „Az elegyetlen erdősítési célállományú „mageredetű felújítással jellemezhető pannon cserestölgyeseket (91M0) veszélyezteteti – homogenizálódásuk által.”	Elfogadva.	Javítás megtörtént.
	A veszélyeztető tényezők között a B02.02 jelentőséget kéri javítani, H=nagy-ról, M=közepes-re.	Elfogadva.	Javítás megtörtént.
	A 3. pont fő célkitűzései között szereplő mondatot az alábbiak szerint kéri javítani/kiegészíteni: „A sekély és igen sekély talajú erdőkben - molyhos tölgyesekben (91H0*), szubmontán és montán bükkösökben (9130), valamint a Cephalanthero-Fagion közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) - a fahasználat (egészségügyi termelés is) minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása.”	Elfogadva.	Javítás megtörtént.
Magángazdálkodók	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
<i>További célcsoportok</i>			
Lakosság	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Civil szervezetek	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Más irányból nem érkezett érdemi észrevétel.			

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUBF20016 Öreg-hegyi riviéra kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUBF20016 Öreg-hegyi riviéra Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, a földművelésügyi miniszter megbízásából, jóváhagyta:

Dr. Rácz András
környezetügyért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2018. április 26.